

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Obdo/22/2017
Identifikačné číslo spisu: 8210205869
Dátum vydania rozhodnutia: 29.09.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Prieceľová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:8210205869.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: ELUMA Trans s.r.o., so sídlom Volgogradská 13, Prešov, IČO: 36 466 115, právne zastúpený advokátom JUDr. Petrom Rakom, so sídlom Masarykova 13, Prešov, proti žalovanej: W. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. X, V., právne zastúpená advokátom JUDr. Ambrózom Motykom, so sídlom Krátka 4, Stropkov, o zaplatenie 33.193,92 eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Bardejov pod sp. zn. 1Cb/202/2010, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 2Cob/28/2015-362 zo 14. januára 2016, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalobca m á voči žalovanej n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bardejov (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) medzitémnym rozsudkom č. k. 1Cb/202/2010-335 z 25. februára 2015 rozhodol, že žalobcom uplatnený nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty je čo do základu opodstatnený. Zároveň vyslovil, že konečným rozhodnutím po právoplatnosti tohto rozsudku rozhodne o výške opodstatneného nároku žalobcu a o trovách celého konania.

2. Okresný súd mal vykonaným dokazovaním za preukázané, že medzi žalobcom a žalovanou vznikol obchodný záväzkový vzťah na základe platne uzavretej Zmluvy o poskytovaní služieb zo dňa 01. decembra 2004 (ďalej len „Zmluva“), ktorá typovo najbližšie spadá pod zmluvný typ mandátnej zmluvy, v ktorej si účastníci dostatočne určili predmet svojich záväzkov. Uzavretie Zmluvy a vznik záväzkového vzťahu žiaden z účastníkov konania nerozporoval. Sporným medzi účastníkmi konania bolo len dojednanie článku IV. bod 4.3 Zmluvy, v ktorom sa žalovaná ako poskytovateľ zaviazala, že nebude po dobu platnosti tejto Zmluvy, ako aj po dobu troch rokov od jej skončenia, vykonávať vo vlastnom mene, ani ako štatutár, spoločník, či zamestnanec, pre tretie osoby činnosť, ktorá je zhodná s predmetom činnosti objednávateľa - žalobcu, pričom ide o tzv. konkurenčnú doložku. V prípade porušenia uvedenej povinnosti sa žalovaná zaviazala zaplatiť žalobcovi zmluvnú pokutu vo výške 1.000.000,- Sk, t. j. 33.193, 92 Eur. Pri vykonávaní dokazovania prvostupňový súd zameral svoju pozornosť na skutočnosť, či táto konkurenčná doložka, ku ktorej sa žalovaná zaviazala, bola dojednaná platne. Súd prvej inštancie

dospel k záveru, že strany sporu ako zmluvné strany, v súlade so zásadou zmluvnej voľnosti, ktorá je základnou zásadou obchodno-záväzkových vzťahov a s ňou úzko spätéj zásade dispozitívnosti právnej úpravy, si mohli v zmluve voľne dohodnúť tzv. konkurenčnú doložku, neodporujúc pritom žiadnemu kogentnému ustanoveniu Obchodného zákonníka a podporne ani ustanoveniu Občianskeho zákonníka, prípadne inému právnenému predpisu. Prvoinštančný súd sa nestotožnil s názorom žalovanej, že aj keď by vykonávala takú istú činnosť u svojho nového zamestnávateľa, ako je činnosť, ktorú v rámci poskytovania služieb vykonávala pre žalobcu, nebol by jeho nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty dôvodný s poukazom na článok 35 odsek 1 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého každý má právo na slobodnú voľbu povolania a prípravu naň, ako aj právo podnikat' a uskutočňovať inú zárobkovú činnosť. Žalobca a rovnako aj žalovaná v čase vzniku ich obchodno-záväzkového vzťahu, ako aj po dobu jeho trvania, boli súčasťou hospodárskej súťaže podnikateľov, podstatou ktorej je konkurencia o zákazníka, čo ovplyvňuje aj cenu a kvalitu služieb na trhu, význam know-how. Podľa názoru žalovanej každý podnikateľ sa v rámci tejto hospodárskej súťaže snaží uchrániť tajomstvo svojho úspechu pred konkurenciou, predovšetkým predmet svojho obchodného tajomstva, svoje know-how pred konkurenciou a dosiahnuť tak v rámci pravidiel hospodárskej súťaže čo najvyšší majetkový prospech. Súd prvej inštancie nesúhlasil s názorom žalovanej ani v tom smere, že neexistuje právny rámec, ktorý by obdobným spôsobom obmedzoval účastníka právneho vzťahu ako medzi žalobcom a žalovanou dojednaná konkurenčná doložka. Právny základ ochrany hospodárskej súťaže v Slovenskej republike poskytuje už Ústava Slovenskej republiky v článku 55 odsek 2, podľa ktorého Slovenská republika chráni a podporuje hospodársku súťaž. Zmyslom tejto ochrany je záruka slobodného vstupu na trh a tiež záruka, že pravidlá správania na trhu platia pre všetky subjekty hospodárskej súťaže rovnako. Týmto ústavným článkom sa formulujú aj princípy hospodárskej politiky Slovenskej republiky, medzi ktoré patrí aj podporovanie a ochrana konkurenčného hospodárskeho prostredia a vytváranie právnych prostriedkov a záruk proti obmedzovaniu hospodárskej súťaže. Navyše konkurenčná doložka je výslovne upravená napr. v Obchodnom zákonníku pri zmluve o obchodnom zastúpení, zákaz konkurencie platí pre spoločníkov, prípadne členov štatutárnych orgánov obchodných spoločností a upravená aj zákonom č. 257/2011 Z. z., ktorým sa novelizoval zákon číslo 311/2001 Z. z., Zákonník práce. Podstatou medzi stranami sporu dojednanej konkurenčnej doložky je zmluvný záväzok žalovanej po určitú dobu nevykonávať vo vlastnom mene, ani ako štatutár, spoločník, či zamestnanec, pre tretie osoby činnosť, ktorá je zhodná s predmetom činnosti žalobcu. V konaní pred súdom na pojednávaniach, tak aj v písomných vyjadreniach, žalovaná prostredníctvom právneho zástupcu namietala platnosť tohto zmluvného dojednania, z dôvodu, že ide o právny úkon, ktorý nebol urobený slobodne, vážne, je neurčitý a tým nezrozumiteľný. Tvrdila, že svojím obsahom a účelom odporuje zákonu a prieči sa dobrým mravom (§ 37 Občianskeho zákonníka), ako aj zásadám poctivého obchodného styku (§ 265 Obchodného zákonníka) s odôvodnením, že išlo o vynútenú živnosť, čo má preukázať skutočnosť, že zmluva má zjavné znaky pracovnoprávneho vzťahu. Uvádza, že dojednanie v zmluve je neurčité, pretože nemožno celkom jednoznačne definovať rozsah obmedzení žalovanej, je neprimerané, pretože zmluvná pokuta, ktorá bola dohodnutá vo výške 1.000.000,-Sk je neprimeraná k jej odmene za hodinu práce, ktorá bola vo výške 103,-Sk. Z uvedených dôvodov žalovaná vyhodnotila dojednanie v zmluve ako neplatný právny úkon, pretože nebol urobený slobodne, vážne, je neurčitý a tým aj nezrozumiteľný. Žalobca vo svojej argumentácii tvrdenia žalovanej spochybnil, pretože žalovaná sama a dobrovoľne vstúpila do obchodného vzťahu so žalobcom. Uviedol, že žalovaná prevádzkovala živnosť už niekoľko mesiacov skôr, ako predmetnú zmluvu podpísala, pričom podpísala zmluvu obsahujúcu konkurenčnú doložku po konkrétnom dojednaní, vedomá si práv a povinností z toho vyplývajúcich, pričom žalobca od nej vyžadoval len to, aby mu nekonkurovala svojou činnosťou v rovnakom predmete podnikania, pričom žalobca má v obchodnom registri zapísaných len päť živností. Prvoinštančný súd na podklade vykonaného dokazovania zistil, že predvolaná svedkyňa spolupracovala so žalovanou v čase, keď pracovala pre spoločnosť žalobcu a následne aj potom ako sa žalovaná zamestnala v spoločnosti AGNET, s.r.o., pričom ju priamo žalovaná telefonicky kontaktovala za účelom obstarania prepravy prostredníctvom iného dopravcu, teda za účelom zasielateľských služieb. Tieto tvrdenia žalobca osvedčil aj predložením faktúr vystavených spoločnosťou AGNET, s.r.o. vystavených spoločnosti AV GAST, s.r.o.. Na podporu svojich tvrdení žalobca predložením vyčíslenia obrátov spoločnosti žalobcu za obdobie, keď žalovaná pre žalobcu pracovala a taktiež za obdobie, keď žalovaná bola zamestnaná u svojho nového zamestnávateľa preukázal, že po ukončení zmluvného vzťahu so žalovanou obraty

žalobcu podstatne klesli a tieto dôkazy sú podpornými k tvrdeniam uvedenej svedkyne o spolupráci žalovanej zamestnanej v novej spoločnosti, spoločnosti AGNET, s.r.o. za účelom sprostredkovania zasielateľských služieb. Podľa súdu prvej inštancie konkurenčná doložka bola medzi účastníkmi zmluvného vzťahu dojednaná na základe zmluvnej voľnosti a tvrdenie žalovanej ohľadne neurčitosti a nezrozumiteľnosti zmluvného dojednania neobstojí. Žalovaná namietala neurčitosť zmluvného dojednania ohľadne vymedzenia predmetu činnosti. Z výpisu z obchodného registra žalobcu vyplýva, že tento má ako predmet činnosti zapísanú: sprostredkovateľskú činnosť v oblasti obchodu a služieb, reklamnú činnosť, veľkoobchod a maloobchod v rozsahu voľných živností, zasielateľstvo a od roku 2008 aj prenájom hnutelných vecí, teda len štyri činnosti v rámci svojho podnikania, ktoré mal zapísané v obchodnom registri v čase platnosti a účinnosti Zmluvy so žalovanou, z čoho je zrejmé, že spoločnosť žalobcu sa na trhu úzko špecifikuje. Pri takejto úzkej špecifikácii predmetu činnosti podľa názoru okresného súdu už nie je potrebná bližšia špecifikácia v osobitnom zmluvnom dojednaní článku IV. bod 4.3 Zmluvy. Vzhľadom na skutočnosť, že dojednanie v Zmluve o poskytnutí služieb v článku IV. bod 4.3 bolo súdom prvej inštancie posúdené ako platné, pričom svedeckou výpoveďou a predloženou e-mailovou správou bolo preukázané, že žalovaná u svojho nového zamestnávateľa vykonávala činnosť zhodnú s predmetom činnosti žalobcu (a to aj napriek skutočnosti, že žalovanej takáto činnosť priamo nevyplýva z pracovného zaradenia uvedeného v pracovnej zmluve uzavretej s jej zamestnávateľom spoločnosťou AGNET, s.r.o.), nastúpil účinok porušenia zmluvne dojednanej povinnosti medzi účastníkmi zmluvného vzťahu žalovanou a vznikol nárok žalobcu na zaplatenie zmluvnej pokuty. Súd prvej inštancie zároveň dodal, že dojednanie konkurenčnej doložky a uplatnenie si práva žalobcu na zaplatenie zmluvnej pokuty v dôsledku porušenia konkurenčnej doložky nie je možné v žiadnom prípade subsumovať pod prípad výkonu práva, ktorý by mal byť v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku a nepožívať právnu ochranu, ako to má na mysli ustanovenie § 265 Obchodného zákonníka. Výkonaným dokazovaním mal ďalej súd prvej inštancie za preukázané, že zmluvná pokuta dohodnutá medzi účastníkmi konania v článku IV. bod 4.3 Zmluvy bola uzavretá platne. Bola dohodnutá slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; bola dojednaná konkrétne určená výška pokuty za porušenie konkrétnej zmluvnej povinnosti žalovanou a v predpísanej písomnej forme. Takto dohodnutá zmluvná pokuta žiadnym spôsobom neodporuje zákonu ani ho neobchádza a ani sa neprieči dobrým mravom. Z uvedených dôvodov dospel okresný súd k záveru, že základ nároku žalobcu, ktorým požaduje zaplatenie zmluvnej pokuty z dôvodu porušenia zmluvne dojednanej povinnosti je opodstatnený a oprávnený.

3. O odvolaní podanom žalovanou rozhodol Krajský súd v Prešove (ďalej aj „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) rozsudkom č. k. 2Cob/28/2015-362 zo 14. januára 2016, ktorým podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p. potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie, keď po preskúmaní odvolaním napadnutého rozhodnutia dospel k záveru, že boli splnené podmienky pre vydanie medzitýmneho rozsudku a súd prvej inštancie dostatočným spôsobom zistil skutkový stav a vyvodil z neho správny právny záver.

4. Podľa odvolacieho súdu dojednanie tejto konkurenčnej doložky zodpovedá náležitostiam o určitosti, presnosti, či jasnosti úpravy práv a povinnosti jej účastníkov. Súd prvej inštancie úplne zodpovedal otázky týkajúce sa obrany žalovanej o neslobodnom, či simulovanom prejave vôle žalovanej, či o údajnom rozpore takejto dohody so zákonom. Krajský súd vo svojom rozhodnutí taktiež uviedol, že bez akýchkoľvek pochybností z dôkazov vyplynulo, že takto dojednanú povinnosť žalovaná porušila. Okrem funkcie prevenčnej má zmluvná pokuta aj funkciu reparačnú (uhradzovaciu), lebo jej zmyslom je tiež reparovať na strane veriteľa ujmu, ktorá mu vznikla v dôsledku porušenia povinnosti zo strany dlžníka. Nakoľko žalovaná dohodnutú povinnosť porušila, je preto v konkrétnej veci uplatňovaný nárok na zmluvnú pokutu, v zmysle najmä naplnenia reparačnej funkcie, opodstatnený. Záverom odvolací súd vyjadril názor, zhodný s názorom súdu prvej inštancie, že svedecká výpoveď svedkyne T. B. a predložená e-mailová správa zo dňa 05. apríla 2006 potvrdzujú, že žalovaná u svojho nového zamestnávateľa vykonávala činnosť zhodnú s predmetom činnosti žalobcu a teda, že porušila povinnosť vyplývajúcu z konkurenčnej doložky v čl. IV. bod 4.3 Zmluvy, preto vzniklo žalobcovi právo domáhať sa zaplatenia zmluvnej pokuty.

5. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná dovolanie z dôvodu, že postupom súdu jej bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p. v spojení s § 237 písm. f/ O. s. p.) a

že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.). Navrhla, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu a prípadne v spojení s rozsudkom súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu, resp. súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

6. Odňatie možnosti konať pred súdom má spočívať v nedostatku riadneho odôvodnenia napadnutého súdneho rozhodnutia, pretože ani odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie, ani dôvody napadnutého rozsudku odvolacieho súdu neobsahujú zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie. Žalovaná namietala, že v prvostupňovom, ale ani odvolacom rozhodnutí nenašla žiadnu odpoveď súdov na jej námietky o zmluve medzi účastníkmi zo dňa 01. decembra 2004, ako o simulovanom právnom úkone, ktorým bol len zastieraný pracovnoprávny vzťah, ktorý spĺňal právne charakteristiky závislej práce podľa § 1 ods. 2 Zákonníka práce. V odôvodnení napadnutého rozsudku, ani v odôvodnení rozsudku prvoinštančného, na ktorý napadnutý rozsudok odkazuje, nie je taktiež zásadné vysvetlenie dôvodov, prečo jej ďalšie námietky týkajúce sa ústavných a zákonných limitov, tzv. konkurenčnej doložky v mandátnej zmluve považoval súd za neopodstatnené.

7. Podľa dovolateľky pri tak širokej a neurčitej formulácii konkurenčnej doložky, ako tomu bolo v konkrétnom prípade, sa s poukazom na kogentnú úpravu konkurenčných doložiek, na ktoré dovolateľka poukázala (v rámci zmluvy o obchodnom zastúpení, zákazu konkurencie spoločníkov a členov orgánov spoločnosti a úpravy konkurenčnej doložky v Zákonníku práce), nemožno dovoľávať bezbrehejšiu zmluvnú voľnosť a dispozitívnosť právnej úpravy obchodno-záväzkových vzťahov. Žalovaná by v zmysle spornej konkurenčnej doložky nemohla vykonávať prácu, ani podnikanie v rozsahu predmetu činnosti (je diskutabilné, či predmetu činnosti zapísaného v Obchodnom registri alebo skutočne vykonávanej činnosti) žalobcu nielen po dobu platnosti zmluvy (čo už samo osebe je obmedzujúce), ale aj voči neurčeným subjektom a na neurčenom území po dobu troch rokov od skončenia zmluvy. Žalobca po ukončení platnosti zmluvy jednoducho nepredĺžil, čím žalovanú v prípade platnosti doložky pracovne, či podnikateľsky diskvalifikoval na obdobie troch rokov z činností, ktoré dlhodobo vykonáva, a v ktorých je odborníkom. Zmluvné dojednanie stanovené v čl. IV. bod 4.3 Zmluvy zakladá medzi účastníkmi zmluvy nápadnú nerovnosť, ktorá je kritériom pre neposkytnutie súdnej ochrany takto zvýhodnenej zmluvnej strane v zmysle ustanovenia § 265 Obchodného zákonníka. Žalobca pritom žalovanej nič výnimočné nezveril, ani neodovzdal, pretože údaje o klientoch (databáza klientov) a ceny poskytovaných služieb, čo žalobca považuje za obchodné tajomstvo, nie sú takými skutočnosťami obchodnej, výrobnjej alebo technickej povahy, ktoré nie sú v príslušných obchodných kruhoch bežne dostupné. Na internete sú bežne dostupné špeciálne špeditárske programy, ktoré po úhrade poplatku môžu využívať rôzne špeditárske firmy využívajúc pritom celú databázu dopravcov a ďalších účastníkov špeditárskych služieb.

8. Poznajúc a rešpektujúc Stanovisko občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 3. decembra 2015 (R 2/2016) žalovaná nadobudla presvedčenie, že ňou napádané rozhodnutie vykazuje svojim nedostatočným, nevýstižným a nepresvedčivým odôvodnením znaky mimoriadnej dôležitosti, pretože intenzitou svojich dôsledkov prekračuje rámec tzv. inej vady postačujúcej pre odôvodnenie dovolania a je teda spôsobilá v zmysle ust. § 237 ods. 1 písm. f) O. s. p. založiť aj jeho prípustnosť.

9. K dovolaniu žalovanej sa vyjadril žalobca, ktorý uviedol, že s ním nesúhlasí, nakoľko sa podľa jeho názoru súdy oboch inštancií komplexne vysporiadali s meritom veci. Odôvodnenie rozhodnutí oboch súdov je riadne a kompletne a dovolateľka sa len snaží simulovať takú zásadnú vadu napadnutých rozhodnutí, či dokonca justičný omyl, ktoré by spôsobili, že by jej dovolanie bolo prípustné.

10. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací [podľa § 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „C. s. p.“)] po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu (§ 424 C. s. p.) zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom a bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C. s. p.) dospel k záveru, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, voči ktorému takýto mimoriadny opravný prostriedok nie je

prípustný, preto ho treba odmietnuť (§ 447 písm. c/ C. s. p.).

11. Dovolanie žalovanej bolo podané 14. apríla 2016. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ktorý upravuje postup súdu pri prejednávaní a rozhodovaní sporov. Civilným sporovým poriadkom bol zrušený zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok. Podľa § 470 ods. 1 C. s. p., ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Ustanovenie § 470 ods. 1 C. s. p. zakotvuje okamžitú aplikabilitu procesnoprávných noriem, ktorá znamená, že nová procesná úprava sa použije na všetky konania, a to i na konania začaté pred dňom účinnosti nového zákona.

12. Podľa § 470 ods. 2 C. s. p. právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti Civilného sporového poriadku, zostávajú zachované. V zmysle uvedeného zákonného ustanovenia dovolací súd posudzoval prípustnosť podaného dovolania, ako aj v ňom uvedené dovolacie dôvody, podľa zákona účinného v čase podania dovolania (ustanovenia § 236 a nasl. O. s. p.).

13. Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

14. V prejednáwanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvej inštancie. Podľa § 238 ods. 1 O. s. p. bolo dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O. s. p. bolo dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O. s. p. bolo dovolanie prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak išlo o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O. s. p.

15. Najvyšší súd so zreteľom na uvedené ustanovenia konštatuje, že žalovanou podané dovolanie nie je podľa § 238 O. s. p. prípustné. Nepřípustnosť dovolania v takom prípade znamená, že sa v podstatnej miere zužuje právna možnosť využitia zákonom prezumovaných dovolacích dôvodov, a teda možnosť dovolateľa domáhať sa reparácie prípadných nesprávností v súdom konaní, ktoré sa spájajú s tzv. inou vadou v konaní majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.) a nesprávnym právnym posúdením veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.).

16. Ak súdne konanie trpí niektorou z väd vymenovaných v ustanovení § 237 ods. 1 O. s. p., možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, pri ktorých je inak dovolanie z hľadiska § 239 O. s. p. neprípustné. Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 veta druhá O. s. p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 ods. 1 písm. a/ až g/ O. s. p., dovolací súd sa ďalej zaoberal otázkou, či nie je daná prípustnosť dovolania v zmysle tohto zákonného ustanovenia, teda či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, spôsobilosti byť účastníkom konania, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad absencie návrhu na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný, prípad odňatia možnosti účastníkovi pred súdom konať alebo rozhodovania vylúčeným sudcom, či konania súdom nesprávne obsadeným.

17. Dovolateľka existenciu procesných väd konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O. s. p. netvrdí a procesné vady tejto povahy v dovolacom konaní nevyšli najavo. Prípustnosť jej dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

18. V dovolaní výslovne dovolateľka namietala existenciu vady uvedenej v § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. tým, že jej súd svojím postupom odňal možnosť konať pred súdom spočívajúcom v nedostatočnom a nepresvedčivom odôvodnení rozhodnutí súdov, ktoré neobsahujú zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie. Rovnakú argumentáciu subsumovala aj pod dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p., podľa ktorého má rozhodnutie spočívať na nesprávnom právnom posúdení veci.

19. Judikatúra najvyššieho súdu (viď R 111/1998) zastáva názor, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia nezakladá procesnú vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p., ale (len) inú vadu konania (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.), ktorá však nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania. Právna

kvalifikácia nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, ako dôvodu zakladajúceho len tzv. inú vadu konania, pritom vyplýva tiež z rozhodnutí ďalších senátov najvyššieho súdu (porovnaj napríklad sp. zn. 1Cdo/140/2009, 1Cdo/181/2010, 2MCdo/18/2008, 2Cdo/83/2010, 4Cdo/310/2009, 5Cdo/290/2008, 5Cdo/216/2010, 6Cdo/25/2012, 7Cdo/52/2011, 7Cdo/109/2011)

20. Dovolací súd v tejto súvislosti poukazuje taktiež na Stanovisko občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 3. decembra 2015 (publikované v Zbierke Stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016), podľa ktorého nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.

21. Toto stanovisko považuje dovolací súd za plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci. Dodáva, že obsah spisu nedáva žiadny podklad pre to, aby sa na daný prípad uplatnila druhá veta tohto stanoviska, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003).

22. V tejto súvislosti dovolací súd uvádza, že nemožno posudzovať odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu izolovane, ale spolu s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie, nakoľko obidve rozhodnutia predstavujú jeden celok, ako to vyplýva aj z ustálenej judikatúry ústavného súdu (napr. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09, IV. ÚS 489/2011). Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (tak súdu prvej inštancie, ako aj súdu odvolacieho), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania.

23. Dovolací súd pripomína, že právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo sporovej strany na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva totiž aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva Kraska proti Švajčiarsku z 29.04.1993, nález ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 410/06). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemá (nemusí) odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamena, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument sporovej strany, z odôvodnenia rozhodnutia musia byť zrejmé všetky pre rozhodnutie podstatné skutočnosti objasňujúce skutkový a právny základ rozhodnutia (II. ÚS 76/07). Ustanovenie § 219 ods. 2 O. s. p., dávalo odvolaciemu súdu možnosť vypracovania tzv. skráteného odôvodnenia rozhodnutia. Tá je podmienená stotožnením sa so skutkovými aj právnymi dôvodmi rozhodnutia súdu prvej inštancie v plnom rozsahu. V takomto prípade je postačujúce v odôvodnení skonštatovať správnosť dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti ďalšie dôvody.

24. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie, stačí, ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. Súd prvej inštancie, v súlade s ustanovením § 157 ods. 2 O. s. p. účinným ku dňu vyhlásenia rozhodnutia, svoje rozhodnutie náležite odôvodnil a dal odpoveď na všetky otázky, ktoré boli nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Okresný súd podrobne a zrozumiteľne uviedol, že vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že medzi žalobcom a žalovanou vznikol obchodný záväzkový vzťah na základe Zmluvy o poskytovaní služieb zo dňa 01. decembra 2004, v ktorej si strany dostatočným spôsobom určili predmet svojich záväzkov. Zároveň jednoznačným spôsobom vysvetlil, že zmluvné strany si v súlade so zásadou zmluvnej voľnosti a s ňou úzko spätou zásadou dispozitívnosti právnej

úpravy mohli v zmluve voľne dohodnúť tzv. konkurenčnú doložku, neodporujúc pritom žiadnemu kogentnému ustanoveniu Obchodného zákonníka a podporne ani ustanoveniu Občianskeho zákonníka, prípadne inému právnomu predpisu. Uvedené závery sú výsledkom vyhodnotenia právneho vzťahu medzi stranami a teda odpoveďou na námietky žalovanej týkajúce sa tvrdení, že v konkrétnom prípade sa jedná o zastieraný pracovnoprávny vzťah. Žalovaná prevádzkovala živnosť už o niekoľko mesiacov skôr, ako predmetnú zmluvu podpísala, pričom túto zmluvu obsahujúcu konkurenčnú doložku podpísala po konkrétnom dojednaní, vedomá si svojich práv a povinností z toho vyplývajúcich. Okresný súd v zmysle uvedeného nevzhladol v predmetnom zmluvnom dojednaní konkurenčnej doložky nápadnú nerovnosť a ani dôvod pre neposkytnutie ochrany nároku žalobcu. Súd prvej inštancie na podklade vykonaného dokazovania jednoznačne uzavrel, že Zmluva, vrátane článku IV bod 4.3 bola dojednaná slobodne, vážne, určito a zrozumiteľne a takto dojednaná konkurenčná doložka svojím obsahom alebo účelom neodporuje zákonu, ani ho neobchádza a ani sa neprieči dobrým mravom. Na základe vykonaného dokazovania jednoznačne vyhodnotil reálne vykonávanú prácu žalovanej u nového zamestnávateľa za takú, ktorá svojím obsahom je zhodná s predmetom činnosti žalobcu, v korelácii s čím nastúpil účinok porušenia zmluvne dojednanej povinnosti medzi stranami zmluvného vzťahu a vznikol tak nárok žalobcu na zaplatenie zmluvnej pokuty. Odvolací súd v súlade s platnou právnou úpravou (§ 157 ods. 2 O. s. p.) svoj rozsudok odôvodnil, pričom je zrejmé, že sa stotožnil s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie. Z odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu, posudzujúc ho v kontexte s rozsudkom súdu prvej inštancie, bolo zrejmé, čoho sa žalobca domáhal a z akých dôvodov, aké bolo stanovisko žalovanej k uplatnenému nároku, ktoré skutočnosti mal súd za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal, akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil a ako vec právne posúdil. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku skonštatoval, že v konkrétnej veci uplatňovaný nárok na zmluvnú pokutu v zmysle naplnenia reparačnej funkcie je opodstatnený a z akých dôvodov. Rozhodnutie odvolacieho súdu tak nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné. Za vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. v žiadnom prípade nemožno považovať to, že sudy neodôvodnili svoje rozhodnutia podľa predstáv žalovanej.

25. K namietanému nesprávnemu právnomu posúdeniu veci odvolacím súdom (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.) dovolací súd uvádza, že nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantný dovolací dôvod v tom zmysle, že ho možno uplatniť v procesne prípustnom dovolaní, samo nesprávne právne posúdenie veci ale prípustnosť dovolania nezakladá (viď tiež R 54/2012 a viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1Cdo/62/2010, 2Cdo/97/2010, 3Cdo/53/2011, 4Cdo/68/2011, 5Cdo/44/2011, 6Cdo/41/2011, 7Cdo/26/2010 a 8ECdo/170/2014). Nejde totiž o vadu konania uvedenú v § 237 O. s. p., ani znak (atribút, stránku) rozhodnutia, ktorý by bol uvedený v § 238 O. s. p. ako zakladajúci prípustnosť dovolania. Keďže v danom prípade žalovaná uplatnila dovolací dôvod v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p. v dovolaní, ktoré nie je procesne prípustné, dovolací súd nemohol podrobiť napadnutý rozsudok posúdeniu z hľadiska správnosti v ňom zaujatých právnych záverov.

26. Dovolací súd pre úplnosť dodáva, že rovnako ako nesprávne právne posúdenie veci, aj tzv. iná vada konania majúca za následok nesprávne rozhodnutie vo veci je síce relevantným dovolacím dôvodom (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.), úspešne však môže byť uplatnená iba v procesne prípustnom dovolaní. Dovolací súd konštantne vychádza z toho, že takáto vada prípustnosť dovolania nezakladá (viď viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 3Cdo/219/2013, 3Cdo/888/2015, 4Cdo/34/2011, 5Cdo/149/2010, 6Cdo/134/2010, 6Cdo/60/2012, 7Cdo/86/2012 a 7Cdo/36/2011).

27. Vzhľadom na to, že prípustnosť v danej veci podaného dovolania nevyplýva z ustanovení § 238 O. s. p. a vady konania podľa § 237 ods. 1 O. s. p. v dovolacom konaní nevyšli najavo, najvyšší súd odmietol dovolanie žalovanej ako procesne neprípustné (§ 447 písm. c/ C. s. p.).

28. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C. s. p.). O výške náhrady trov dovolacieho konania žalobcu rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 C. s. p.).

29. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.